مىيلعلا وھ

ەعفُشتاياور رد ررضلا ئدعاقلىيلد

ماكحالعجربىررضمكحىفذتللادىسررب

ىباجيا

ەسلجـ ررضلا ەدعاقـ ەيهقفدعاوقسوردەلسلس

مىتشھ

داتسا

ىنارھطىنيسحنسحمدمحمديسجاحللەاتيآ

ەّرسللەاسّدق

مهيجَّرلاِ نِاطيَّشلاَ نِم هَللابُ ذوعأ

مهيحَّرلاِ نِمَحَّرلا هَللاِ مسِبِ

ىناهفصا ةعيرشلا خيشم وحرم هشقانم

ررضلا هبه عفشت يدحل ييذت نوماريپ

و ررضلا هبل يذم هكدوبه عفشت يدح رد ثحب

ةعيرشلا خيشم وحرم دشض رع ،تسا رارضلا

ررضلا نييع مجه كنيا هبدندش لئاق ناشيا ،ىناهفصا

ه بِ ،تسا ىواز ف رط زا هعفش ت يدح رد رارضلا و

ت ماص ن بِ ةداب ع ت ياور رد هكى لقتسم ءاضق ل يلد

ىضق و هدرك ركذ ار رارضلا و ررضلا هناگادج

ىارب ىعاد چيه و ،**رارضلا و ررضلا نأ الله لوسر**

ن بِ ةداب ع ت ياور رد رارضلا و ررضلا ل ييذت كرت

ن اشدوخ ىنهذ ت اذاكزا ترا نآ ىور ر بِ .تسيذ ت ماص

ى فيلكت ل قادح ا يا ىهيزنت م كح ر بِ اد ار رارضلا هك

ل ييذت راكنا ك ل هب دندمآ ،ىعض هن دنتفرگى م

ا يام اما ف رط زا ار ءام ل ضفع نم و هعفش ت يدح

و ،دندرک رارضلا و ررضلا ۀلمج هبً لایذم ربمغیپ
هوجو و تسا فلاخن اشیا بلطم نیا هکدشرض ع
.دشن ایم هّبدر اشیا نهم

ابت فلاخم تهج هبه عفشت یاورن هول اکشا

ءاکرش ددعتدره صاخی اوتف

فیعضت یاورن یا هکدوشبح رطم نسا تکمم
،تیاورن یا فلاخ هب اب حصا لمع تهج تسا ب
هکی تیاورد رون چ **هیلع الله یلص الله لوسر یضق**
نیضرلا یف ءاکرشلا نیب ایو ءاکرشلا یف هلآ و
هّعقشلا ب نکاسلا و ،دیدرن یاخ هصاآنچ هکه عمج
دیشخ ایدینج نبا لثم یضعبه چرگ تسا هیلع
رگا هکت سا نیا دندشف لاخه بل ئاقدراومزا یضعب
کیدرد ایی نیمز کیدرد دحاو کیرش کیزا ش یب
ایدشاب کیرش ۳ نیمز نیا ردً لاثم ،دشاب ی نکسم
هب ل ئاق هماع نکل و تسیذ یاه عفشداجآ رد ،رتشیب
رد ،دشاب ی کیزا ش یب کیرش رگا ی تحدنتسه عفش
،**ءاکرشلا نیب الله لوسر یضق** ،تیاورد رد هکی لاح
،نیا نیا ربانب س پ ،هدرک هعفش هب مکح ءاکرش نیب
تیاورن یا تسا ی فانت رد هّصاخ ی اوتف ابت یاور
رارقی واستوحن هب عفش هب ذخا رد ار کیرش قلطم

نیا و دنشاب ءاکرش ایدنشاب کیرش اتود هچ ،هداد طقاسرابتعا ۀجرد زا و تسا تیاورردن هوبجوم دوشیم.

للاحنا قیرط زا ءاکرش ددعت لاکشا هبخساپ

سنجربلمحویعوضوم

نیا هکهدشهدادبلطمنیا هببابوجنکلو ربتللادنیا ،ءاکرشنیاتسهاجنیاردهکیاکرش لباقمردهکنیضرا ظاحلهبدنکیمدحاونمرثکا عمجهکنکاسمو هدشعقاوضرا عمج ،ضرا عقاوعمجلباقمردءاکرشنیا نوچتسانکسم هدشهدروا عمجنیا ظاحلنیا هبنیا ربانبسپ ،هدشءاکرشنیضرا دراد یکیرشکیی ضرا رهیمنعی ،**ءاکرّشلا نیبالله لوسر ءاضق** سپ ،دنراد للاحنا بابزاو.تسهاهنیمزردهکیئاکرشنیب دوشیمّلحنمنیضرا هکیتقو ،عوضوموممکحنیب یمّلحنمهءاکرشروطنیمه ،نیمزیاهکتهکتهبرظنۀطقنیا زا و ،دحاو ،دحاو کیرشهبدوش درادنیلاکشا.

ضرا هکضرفربهکاجنیاردتفگدوشیمیلو ،هدشحرطمسنجناونعهباجنیاردنوچدشابمه

هچ نیا ،مدشاب ضرا میبوگنا مم هن یضرا رگا ینعی
ت هجف رص نامه ظاحلا هب ءاکرش هک دراد لاکشا
درفع مجو ؟مدشابه مدشءاقلاو ح رطماجنیا رد کارتشا
ن یمز رد میئوگی مامه کی تقو .تسیذح رطماجنیا رد
رد هک تسا ن یا هن دندرک فلاتخا مه اب ءاکرش رگا
اب ک یرش دنچ ،ی ضرا ره رد و ی نیمز هکت ره
فلاتخا مه اب ک یرش ،هن ،مدندرک فلاتخا رگیدمه
رد مومع نا ونع هب ار س نجم سا نآ ام ی هتنم ،مدندرک
س پ میروآ ی م ءاکرش نآ ظاحلا هب ام و میریگی م رظن
ی کیرش رگا ن یمز رد میئوگب هکنیا هچ درادنل اکشا
ق ح رگید ک یرش رگید ص خش هب ت خورف ار ش لام
دنتخورف ار ن اشلام ءاکرش رگا ن یمز رد ای دراد هعفش
،ن دروآ ریبعت ن یا ،مدنراد کارتشا ق ح رگید ءاکرش نآ
ع مجرب تلاد هکلب ،مدنکی مذی دارفا ع مجرب تلاد
ن یا ،دارفا ظاحلا هب هن ،دروم ظاحلا هب ع مجرد ،مدنکی م
.ب لطم ک ی

ک یرشی ریگرب رد ت یاور م ومع و ق لاطا هیجوت

دحاو زا رثکا و دحاو

میئوگب هکنیا دراد لاکشا هچ هکنیا رگید ب لطم

لامها نآ ابای دراد هکیقلاطا نآ اب ،تیاور نیا دوخ

،ار ءاکرشمه دوشیم لماش نیا دراد هکیلامجا ای

دراد هکیتیمومعابمیئوگبهکنیا ای ،ار ءاکرشریغمه

،تسا ماع ،ءاکرش نیید هَللا لوسر یضق ،تسا ماع

رثکا کیرشمه و دوشیم لماشار دحاو کیرشمه

نمرثکا کیرشهدمآ صاخلیلد یهتنم ،ار دحاو نم

ار دحاو کیرشو هدرکجراخ هعفشقحزا ار دحاو

زا مهتیاور نیا ،نیاربانبسپ ،هدرکهعفشرد لخاد

.دوشیمن دراو نآ هب یلاکشا ،رظنهٔطقن نیا

عمجهیرظنربینیئانموحرم تلااکشا
هعفشثیدحل یذ ردیوار

ةبقعطسوتیبنلا هیضقا ءاصقتسا لالدتسا دقن دلاخنب

موحرم هکیلاکشا نآ ربهٔفاضا ینیئانموحرم

ار یرگید تلااکشا دندمآ ،دندرک هعیرشلا خیش

رگا هکتسا نیا تلااکشا نآ زا یکی ،دندرکحرطم

زا شرارضلا و ررضلا هٔلمج ،دلاخنب ةبقعتیاور

،دشاب هدرکنعمج یوار یعنی ،دشابن یوار فرط

هٔیضقارهشا دلاخ نب ةبقع هک تسا نیا شاهمزلا

فراعتم فلاخنیاو هدرککرتاجنیا رد ار ربمغیپ

استوچن عقبة بن خالد در مقام استقصاء اقضیة

الاسلام علیه صادق امام از است ای بنابر **قضی**

فلان، قضی رسول الله فی الجنین، قضی رسول الله فی

فلان، قضی رسول الله در بضع امراء فلان، قضی

فلان، قضی رسول الله فی الشفعة فلان، یا نقاضی بمغیره را،

صادق امام از آمده است مقام در خالد بن عقبة

نیز همه را از یکی می دانند و عطاً هم مانند

الارض و الزرع بمغیره، همین قضاوت به

است، اگر عقبة بن خالد یا الزرع و الارض

شدیدالحمله از طرف خود آمده بشنود که

این آمده اند پس به، عفو را

و در کفه ذی الحلیفة بالاصاله الارض و الزرع

القرار بمغیره قاضی بود، در کل قضاوت ۲ آمده طبق

الاسلام امام صادق علیه آن و ،امضا می کنند

ن ب ة بقع ی ھتنم ،دندرک نایب ل قتسم ءاضق نانوع ھب ار

و ،نایب ن یا ھب ،ھدرک نایب ھعفش ل یذ رد ار نآ دلاخ

.ی تاھجھ ب دوشی مّدرب لطم ن یا

نآ روھظ و ررضلا ءاضق لالقتسا م دع ی سررب

ی ئزج دراوم رد

ھکنیا ربم یراد ی لیلد ھچ ھک ن یا ل وا ت ھج

زا ل قتسم ءاضق ک ی ن انوع ھب رارضلا و ررضلا

ن ینچمھ ک ی ؟ھدوب ھَللا ل وسر ئیضقا ن یرتروھشم

،ھدرکادیپ ترھشن امز ن یا رد ن یا ھتبلا ،م یرادنی لیلد

ت رھشدشاب اھنیا و خیشن امز رد ھکرخأتم ن امز رد

رد ایرارضلا و ررضلا هنافهقذعطقافبهذاًلاثم رارقکیرشیاربار هعفشهبذخادندمآ هعفُشهئیضق ثیدح رد ایه،رارضلا و ررضلا هبدندرکلیذم دنداد میرحتهبدندرکمکح ،دندمآ اجنآ رد ءامل ضف و ررضلا هبدندرکلیذمار وا و ءاملضفزاتعنامم رارضلا و ررضلا هکنیا ربمیرادیلیلد هچام .رارضلا چیهام ؟هدمآ اجنیا ردیلقتسم ءاضقکیناونعهب .میرادنا اجنیا ردیلیلد

رگا اجنیا رد رارضلا و ررضلا هکنیا موس و ایدندروآیممکعماوجناونعهبارنیا ،دوبلقتسم یضقناونعهبهکنیا هذ ،دندروایمم مکحعماوج هشیمه َللا لوسر یضق روهظ ءاضق رد ،ه َللا لوسر جراخ رد ار یلعفکیربمغیپ هکتسایدراوم رد جراخ رد ار یمکحکیربمغیپ یعیر ،هداد مامجنا نایبًلاقتسم دیایبار یملاککیربمغیپ رگا اما ،هدرک یضق دنیوگیمذ ،کلذ لاثما و هبطخنمض رد دنک ملکعماوج وزج دنیوگیمارنیا ،نلاف ه َللا لوسر و دیهشد و یسوطخیشم وحرم اذل و هدوبترضح و دیدرتهبلئاقاهنآ رد ،لوسر ئیضقا رد ،کلذ لاثما

دنتساوخ اهنیا زا ار موهع ةدافتسا مدع و دندشّکش
دروم ،دروم اجنیا رد ،لوسر ةیضقا نیا رد هکدنناسرب
،دروم نیا رد ًلاثم هَللا لوسر یضق ،تسا یئزج
هب دنتفگ ،درک دوشیمن موهع ةدافتسا هک دنتفگ
کی نایب ،دشاب صاخ دروم ،دروم دیاش هکنیارطاخ
هب ربمغیپ هکنیا زا ریغ ،تسا مرکا ربمغیپ یلعف ةعقاو
دننکحرطم ،دننکنایدار یبلطمک یدنیاییموهع روط
کیردربمغیپ هک ینیا .هعقاو کی نمضرد هکنیا هن
نآ ،ربمغیپ مکح نآ ،دننکب یمکح کیدنیایب هعقاو
ةدافتسا و صاخ دروم ناهه بدنکی مادیپ صاصتخا
یمدییات نیا ،نیاربانب س پ ،درک دوشیمن نآ زا موهع
ةیضقا ءزج نوچ مه رارضلا و ررضلا هکنیارب دوش
نیا ،یمکح کی نمضرد نیا ،ملسم ،هدشنایی یبنلا
نآ هب دشاب هتشاد صاصتخا دیاشو هدش نایب بلطم
یتقو ،مینکب موهع ةدافتسا نآ زا مینا وتن ام و دروم
یمهدافتسا س پ ،مینکب موهع ةدافتسا نآ زا میتسناوتن
ربمغیپ ار نیا ،للاقتسا وحن هب اجنیا رد نیا هکدوش
نیا ،مه نیا .دوش یمن تابثا للاقتسا و هدرکن نایب
و تسا هجو زا یلاخ هلیسو نیا هب هک ناشیا ملاک
رارضلا و ررضلا رد یوار عمج یارب ینقتم لیلد

.دنهدب هئارا دنتسناوتن

مکح ینف ماقم رد ررضلا یاوتحم لیلحت یعضو مکح لعجا ای یررض

ثیدح هب هدرک ینیئان موحرم هک رگید لاکشا هعفش، آن اشکال این است که ببینید در الضرر و

و ررضلا رد دینیبب هک تسا نیا لاکشا نآ ،هعفش

هکتسا نیا ،تسا حرطم اجنیا رد هکهچنآ ،رارضلا

ررضلا هکنیا ای ،مکح ینف زا تسا ترابع ررضلا ایآ

روهظ نیا زا هکهچنآ ؟دنکیم مکح لعج رب تللاد

ماقم رد ررضلا هکتسا نیا دوشیم هدافتسا ررضلا

ینف ناسل هب ای ًادتبا ای تسا یررض مکح ینف

عرش رد هکدیوگیم دراد ررضلا ای ینعی ،عوضوم

لعج عرش رد ررض هکنیا ای هدشن لعج یررض مکح

.عوضوم دوخ ناسل هب ینعی هدشن

کی ار یلزنم کی هکدینک ضرف ،لاثم باب نم

کی بصغ فرص هب ،هدرک بصغ هدمآ یصخش

،بصاغ یارب دنکب تیکلم هب مکح دیایب عراش ،لزنم

،رگید تسا ررض نیا ،یررض مکح دوشیم نیا

،درادگب زاب هنابصاغ بحاصت یارب ار بصاغ تسد

نینچ کی دیوگیم ررضلا ،یررض مکح دوشیم نیا

باب نم هکنیا ای ،هدشن لعج و هدشن عضو یمکح

یرگید سکربرر ه کدیوگیمدیآیمعراشلاثم
دوخعوضوم نااونعه بیعن ،عرش رد هدشنلعج
لا ایآ اما و دنکیمتالاد نیا رد رر لا روهظ ،رر
لعج ار یماکحاعراش ایآ هکدنکیمتالاد رر
لعج رر لا ابا میعنیتسالعجمامقمرد ایآ ؟هدرک
؟تسا هعفشهبذخادننامه کمیمهفیماریمکحکی
هعفشهبذخا رر لا زا روطچام ،نیا زا مهیمهفیمنام
رد هنتسا رر ی فذمامقمرد رر لا ؟مهیمهفیمار
یمکح ،هعفشهبذخا ،رر ف لاخمهمکحلعجمامقم
یمنهدافتسا رر لا زا نیا و ،رر ا بف لاخمتسا
أعطق ،دوشبکیرشهجوتمهعفشرد هکی رر ه ،دوش
رگابخ ،یلبقکیرشعییهئیحاززا ،هدمآعییهئیحاززا
یاربدناوتیمکیرشنیا ،هدمآ رر ضنیاعییهئیحاززا
موزلهئیحاززارگا ،دنکبلطابارهلماعمنیا رر ضعفد
هئیحاززا درادخسفرایختروصنیا رد ،هدمآعیی
ارهعفشهبذخارگا اما ،درادیمربارشموزلو موزل
امیاربرر لا ی نعی ،رر لا لعجزا مهیریگبیشانام
تسا عییلاطبا هنهعفشهبذخا ،هدروآهعفشهبذخا
کلمزاتسا عییملاقتنا هکلبتسا رایخلامعاهنو
یکیرشهکیتقوی نعی ،رگیدکیرشکلمهبرادیرخ

هب دشورفیم ار شدوخ عاشم تمسق دیآیم
یم هعفش هب ذخا اب ،رگید عاشم کیرش نیا ،یرتشم
هلماعم نآ ،هن ،دنک لطاب ار هلماعم نآ هکنیا هن ،دیآ
عقاو کیرش نیا قح رد هلماعم نیا یلو تسا تسرد
لقتنم یرتشم کلم زا ،کلم نآ نیاربانب سپ دوشیم
ذخا دوشیم نیا ،رگید کیرش نیا کلم هب دوشیم
سپ ،دوشب هدافتسا ررضلا زا انعم نیا رگا ،هعفش هب
،تسا مکح لعج ماقم رد اجنیا رد ررضلا نیاربانب
میرادن یررض مکح اما هتفگ هدمآ اهنت هن ررضلا ینعی
یماکحا کی ام میوگیم ررضلا ِنم هکلب ،ملاسا رد
نیا ،دریگیم ار ررض یولج ماکحا نآ هک میراد ار
مکح لعج ماقم رد ررضلا سپ ،مکح لعج دوشیم
هک یلاح رد ،یررض مکح یفن ماقم رد هن تسا
نیا ربلیلد نیا و درادی ررض یفن رد روهظ ررضلا
ثیدح نیا یارب لییذت دناوتیمن ررضلا هک تسا
،تسا ررضلا ربب ترتم هعفش نوچ ،دوشب عقاو هعفش
ّقح اجنیا رد نیاربانب سپ ،تسین ررض اجنیا رد نوچ
لعج ماقم رد اجنیا رد ررضلا سپ ،هدمآ هعفش هب
.تسا ررض فلاخ مکح

دافم زا ررض فلاخ مکح لعج تابثا عانتما

ررضلا رد سنجی فذ

لاؤس: ...؟

باوج: چه؟ منهد یشوگید ،رگید نوچ ،لا رد اجنیا

؟دنکیم هچرب تالاد

لاؤس: ...؟

باوج: بیبنید دیما رد اجنیا مخیاوگبم ئیوگیم هک

ررضلا ،یا نل ،لا ءافذ یا نل .تسا سنجی فذ

،خب ،امر ررض یفذ دراد ،سنج رد اجنیا

،ینعم یا ،مینکبم لاکن یا زا مینات یتمذر تشیدانعمک ی

،ررض لا هک مئیوگیم تقو ک ی ؟دراد انعم هچ

ن یا ،یررض مکح لعج مدع هک ن یا ی نعی ش یانعم

ی ف رارضلا و ررضلا هکنیا ای ؟تسا ررضلا ی انعم

لا ؟ررض فلاخ مکح ل عج ی نعی ش یانعم ،ملاسلا

ی فذ ،تسیذ لعج تقو چیه ی فذ ،تسا ی فذ ی انعم هب

ی انعم هب تسا ع فر ی انعم هب ،تسا درط ی انعم هب

ررض ،هدشن ع ضو مکح ی نعی ررضلا ،تسا ع فد

ای ًدتبا ای لاا حم لاسا رد تسیذ ی ررض مکح ،تسیذ

ی تابثا ش یانعم ررضلا هکنیا ی لو ،ع وضوم ن اسل هب

ک ی روطچ ،ررض فلاخ مکح ل عج ی نعی دشاب

ار نیا هلمج ؟دناسری م ترابع ار یزیچ نینچمه
،میراد تیانع هب زاین میراد لیلد هب زاین ام .دناسر یمن
روهظ دوخ ،ررضلا قایس دوخ ،میراد هنیرق هب زاین
دوخ ،ررض اب نراقم سنجس فذ یلا دوخ ،ررضلا
...مدع ربتللاد ؟دنکیم هچ ربتللاد لا نیا

... :لاؤس

نیا زا تکاس رگید نیا ؟دراد ی تابثا هچ :باوج
رد ینعی ررضلا مویوگیم نم ،تسینلیلد نیا ،تسا
فلاخ مکح لعج ایآ ،میرادنی ررض مکح ملاسا
،دناسریمن ار یزیچ نینچمه کی ؟میراد مه ررض
هکیتقو میرادنی ررض مکح ملاسا رد ام دیوگیم
هکنیا ربدوشیم لیلد نیا ایآ ،میتشادنی ررض مکح
ررض فلاخ مکح لعج ینعی ؟میراد مه ار ش فلاخ
،میراد رگید لیلد کی هب زاین نآ ؟هدش ملاسا رد
هب ار کلم هدماینعراش لاثم باب نم دینک ضرف
دوشیم نیا بصاغ هب کلم نداد ،دهدب بصاغ
قوقح هدماینعراش ،هدرکشیفذار نیا ،یررض مکح
قوقح نتفرگ هدیدن ،دریگب هدیدنجوز ربار هجوز
عراش ،یررض مکح دوشیم نیا جوز رب هجوز

نیا ،دنراد رگیدمه هبت بسند دارفا هکی قوقح هدمایند
عراشاری رضم مکحل عج ،دریگب هدیدنار قوقح
دشاب هدمآ عراشرگا اما ،رضلا دوشیم نیا ،هتشادرب
زایی ریگولج یارب دشاب هدرکل عج اری مکح کی
رضلا اب ؟میمهفیم رضلا اب مهار نیا ایآ ،رضر
هبزایندوا ،دراد رگیدل یلد کی هبزایندنیا ،میمهفیمن
باب نم ،...هدمایند عراشه ،هلب ،دراد رگید زیچ کی
یدمآ ندهاشد و نیمیاب رگا هتفگ هدمآ عراشه ،لاثم
،مینادرگیمربوت هبار کلم یدرک تابثا ار بلطم
ارل وا رضر ،رضر اب فلاخم مکحل عج دوشیم نیا

کی ل عج اب هدما ع راشه ،درک کلام هجوتم بصاغ
هتفرگار رضرنیا یولج دشابنیمیدو هّنیبه کیمکح
یمنرضلا اب ارنیا ،نتفرگار رضر یولج نیا یلو
ع راشاجنیا رد رگا اذلم یراد رگیدل یلد هبزایند ،میمهف
یم تسد یور تسد ام ،دوب هدروایند دهاشد و هّنیب
رد هدمآ رضلا ،مینک راکچ میتسنادیمن میتشاذگ
اری ماکحا میدمایند میتسه ع راشه کام هکه تفگ اجنیا
اما ،دوشم امتم درم رضر هب ماکحا نآ هک مینک ل عج
اری ماکحا کی س پدنکب تالاد نم ملاکنیا هکنیا
یمن ،دشاب مدرم ع فن هب ماکحا نآ هک مینکیم ل عج

دیوگیم تسا نیمه هب شلاکشا مه ینیئاز .دناسر
نیا دشابمکحلعجماقمرد ررضلا هکدشابرارقرگا
تسا یفانترد یررضمکحعفر و سنجیفذءلا اب
رگید .دشاب هعفش ثیدح هب لیذم دناوتیمن سپ
.دعبیاربشلصفمهَللااشنا تسیذتقو

دمحم لآ و دمحم یلعلصمهَللا